

+

HANDLINGSPLAN MOT RADIKALISERING OG VOLDELIG EKSTREMISME FOR RÅDE KOMMUNE 2016 – 2020

(ILL: Justis- og beredskapsdepartementet)

KS-

INNHold

Innhold

Forord:.....	2
0.0 Innledning	3
1.0 Definisjoner og sentrale begreper	3
2.0 Informasjon og taushetsplikt, samtykke og plikt til å avverge lovbrudd.	3
3.0 Planer, organisering og samarbeid	4
3.1 Handlingsplan mot radikaliserings og voldelig ekstremisme.	4
3.2 Lokalt samarbeid mot voldelig ekstremisme i Råde	4
3.3 SLT-modellen i Råde (Samordning av Lokale kriminalitetsforebyggende tiltak)	4
3.4 Politiets sikkerhetstjeneste (PST)	5
3.5 Innsatsgruppe ved akutt behov.....	5
3.6 Forebyggende arbeid i virksomhetene	5
4.0 Politiets ansvar i forebyggingsarbeidet.....	5
5.0 Andre sektors rolle i forebyggingsarbeidet.....	6
5.1 Kommunen.....	6
5.1.1 Barn, ungdom og oppvekst	6
5.1.2 Arbeid og inkludering	6
5.1.3 Helsesektoren	6
5.1.4 Frivillig innsats, kulturelt mangfold, tilhørighet.	7
7.0 Prioriterte områder og tiltak	7
7.1 Kunnskap og kompetanse	7
7.2 Samarbeid og koordinering.....	7
Kartlegge lokale aktører som bidrar eller kan bidra i det forebyggende arbeide mot radikaliserings og ekstremistisk vold.....	7
7.3 Forebygge radikaliserings og rekruttering gjennom internett	7
8.0 Evaluering og rullering.....	8

Forord:

Med denne planen ønsker Råde kommune å systematisere arbeidet med å forebygge og forhindre rekruttering og utlevelse av radikaliserings og voldelig ekstremisme. Planen skal være en ramme som skal bidra til en strategisk og målrettet innsats på feltet.

Planen bygger på de samme grunnprinsippene som generell forebygging av kriminalitet – kunnskap samarbeid på tvers av samfunnssektorer og tidlig innsats.

Å forebygge radikaliserings og voldelig ekstremisme, er også å sikre demokrati, menneskerettigheter og trygghet.

Forebygging i et langsiktig perspektiv handler om å gå gode oppvekst- og levekår, bekjempe fattigdom og at alle innbyggere, uavhengig av bakgrunn skal føle tilhørighet og trygget i det samfunnet de lever i.

"Vi skal ikke tenke at barn er spesielle fordi de kommer fra en annen kultur eller et annet land - alle barn i skolen er spesielle!"

Kari Spernes

Foreldre, skole og nærmiljø

samarbeider om å bygge gode og trygge oppvekst-vilkår for barn og unge

Planen er utarbeidet av en arbeidsgruppe bestående av: Kommuneoverlege Sarah F. Gran, Fagansvarlig NAV Randi O. Steen, Veileder NAV Elisabeth Røhr, folkehelserådgiver/ SLT-koordinator Bente R. Hansen i samarbeid med Vansjø lensmannskontor og Østfold politidistrikt.

0.0 Innledning

Kjernen i forebygging av radikalisering og utvikling av ekstremisme er den samme som for forebygging av blant annet skolefravær, rusproblematikk og kriminalitet. Prinsippet om å tilstrebe tidlig intervensjon gjelder særskilt her. Det inviterer til snarlig innsats på tvers av sektorene. Generelt forebyggende arbeid kan bidra til at enkelte ikke velger vold for å oppnå religiøse eller ideologiske mål.

I dag er de ekstremistiske miljøene i Norge mer sammensatt enn tidligere, og etnisitet spiller i større grad en rolle.

1.0 Definisjoner og sentrale begreper

Radikalisering forstås her som en prosess der en person i økende grad aksepterer bruk av vold for å nå politiske, ideologiske eller religiøse mål. En radikaliseringsprosess som leder frem til voldelig ekstremisme kjennetegnes av:

- en kognitiv utvikling mot en stadig mer ensidig virkelighetsoppfatning, der det ikke er rom for alternative perspektiver.
- dernest en videre utvikling der virkelighetsoppfatningen oppleves så akutt og alvorlig at voldshandlinger er nødvendige og rettferdige.

Voldelig ekstremisme forstås her som aktiviteten til personer og grupperinger som er villige til å bruke vold for å nå sine politiske, ideologiske eller religiøse mål.

Hatkriminalitet forstås her som straffbare handlinger som helt eller delvis er motivert av negative holdninger til en person eller gruppes faktiske eller opp-fattede etnisitet, religion, politiske tilhørighet, seksuelle orientering, kjønns-uttrykk eller nedsatte funksjonsevne. Voldelig ekstremisme er den mest ytterliggående formen for hatkriminalitet.

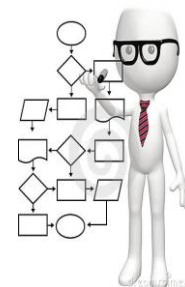
Fremmedkriger forstås her som enkeltperson som har deltatt i kamphandlinger i konfliktsoner uten å være en del av regulære væpnede styrker.

2.0 Informasjon og taushetsplikt, samtykke og plikt til å avverge lovbrudd.

I disse sakene gjelder de samme lovverk vedrørende samarbeid, som i alle andre saker hvor flere samarbeidspartnere er involvert. Den enkelte tjenestes lovverk og regelverk må hensyntas vedrørende deling av informasjon, lagring av informasjon. Regler for sensitive personopplysninger kan være relevant. Unges politiske eller religiøse oppfatning er å anse som en sensitiv personopplysning. Jmf Personopplysningslovens § 2 (lov nr.32/2000). Et samarbeid bør bygge på samtykke fra den unge, eventuelt dennes foreldre eller foresatte. Vi minner for øvrig om plikten til å avverge alvorlige lovbrudd.

Avvergelsesplikten (Straffelovens § 196)

Med bot eller fengsel i inntil 1 år staffes den som unnlater å anmelde til politiet eller på annen måte å søke å avverge en straffbar handling eller følgende av den, på et tidspunkt da dette fortsatt er mulig og det fremstår som sikkert eller mest sannsynlig at handlingen vil bli eller er begått. Avvergingsplikten gjelder uten hensyn til taushetsplikt.

3.0 Planer, organisering og samarbeid

3.1 Handlingsplan mot radikalisering og voldelig ekstremisme.

Handlingsplanen ble utgitt våren 2014 av Justis- og beredskapsdepartementet. Den beskriver aktuelle utfordringer, forebyggingsstrategier, tiltak og forslag til håndtering ved bekymring. [Handlingsplan mot radikalisering og voldelig ekstremisme](#). Det er en videreføring av « Felles trygghet – felles ansvar, handlingsplan for å forebygge radikalisering og voldelig ekstremisme» (2010)

Råde kommune har utarbeidet planen sammen med Vansjø lensmannskontor og Østfold politidistrikt. Planen er en del av kommunenes beredskaps- og forebyggende arbeid og er derfor en del av internkontrollsystemet.

Planen er et overordnet dokument, som følges av en veileder og et sett rutiner og prosedyrer for det enkelte område.

3.2 Lokalt samarbeid mot voldelig ekstremisme i Råde

Råde kommune, Østfold Politidistrikt, Vansjø lensmannskontor, Politiets sikkerhetstjeneste (PST) og lokal SLT-gruppe er sentrale aktører i det forebyggende arbeidet i Råde l. Politirådet i Råde og SLT-koordinator har ansvar for å koordinere forebygging lokalt.

3.3 SLT-modellen i Råde (Samordning av Lokale kriminalitetsforebyggende tiltak)

Gjennom tverrfaglige og tverretatlige samarbeidsfora søker vi å avdekke bekymringer omkring ungdomsmiljøene og iverksette tiltak. Hovedmålgruppen til SLT er i hovedsak unge i alderen 13-18 år. I SLT – gruppen sitter representanter fra helsestasjon, barnehage, grunnskole, videregående skole, PPT, psykisk helse- og rusarbeid, barnevern, NAV, kvalifisering og arbeidstrening (inkludert flyktning tjenesten), kultur- og fritid og politiet. Vi jobber også for å få til et fast treffpunkt med Frivilligsentralen som er under etablering.

Forebygging av voldelig ekstremisme er en del av SLT arbeidet og SLT-gruppen i Råde er tillagt ansvar for å følge opp forebyggende arbeid til barn og unge, som et oppfølgingsorgan for tiltak og planer

3.4 Politiets sikkerhetstjeneste (PST)

PST er en særskilt polititjeneste direkte underlagt Justis- og beredskapsdepartementet. PST er en landsdekkende tjeneste med lokale enheter i politidistriktene. PST forebygger rekruttering til voldelig ekstremisme dels gjennom egne aktiviteter og dels gjennom samarbeid med andre instanser som politi og kommuner. Du kan lese mer om PST – eller tipse PST her: www.pst.politiet.no

3.5 Ved behov for innsats

Ved behov for akutt innsats er det politiet som initierer og gjennomfører denne. Kommunens psykososiale beredskapsteam vil etter vanlig prosedyre ivareta de som er utsatt for hendelser som skyldes aktiviteter som skyldes radikaliseret eller ekstremistisk vold.

Virksomhetsleder NAV er kontaktperson mellom politi og kommune.

3.6 Forebyggende arbeid i virksomhetene

I hovedsak benyttes eksisterende tiltak og tjenester innenfor skole, barnevern, rus- og psykisk helsearbeid, NAV, flyktning tjenesten, politi m.m. Dialog, råd, veiledning og oppfølgingssamtaler med den unge og eventuelt dennes foresatte må tilpasses utfordringene. Alvorlige bekymringer meldes etter prosedyre til lokalt politi som videreformidler dette til Politiets sikkerhetstjeneste.

Virksomhetene i Råde kommune driver mye forebyggende arbeid i sin daglige drift. Ved å gjennomgå og synliggjøre allerede eksisterende tiltak som på lang sikt forebygger radikaliseret, vil den enkelte virksomhet se om det er tiltak som mangler.

Fra 2016 skal alle kommunens virksomheter gjøre en vurdering og sette eventuelle nye tiltak spesielt rettet mot forebygging av radikaliseret og ekstremistisk vold inn i sine virksomhetsplaner.

Det er særdeles viktig at familier til ungdom som er, eller står i fare for å bli, radikaliseret / fremmedkrigere blir ivaretatt. Både for å forhindre smitteeffekt til andre i familien og for å støtte familien i å håndtere at deres barn er i en farlig situasjon.

4.0 Politiets ansvar i forebyggingsarbeidet

Politiet har som sin en av sine forebyggende hovedoppgaver å ha tiltak for å forhindre kriminalitet, stanse videre utvikling hos enkeltindivider som er på vei inn i en kriminell løpebane – og da særlig hos barn og unge. Politiet skal aktivt ta ansvar for forebygging innenfor sitt ansvarsområde og at innsatsen er koordinert.

5.0 Andre sektorers rolle i forebyggingsarbeidet

5.1 Kommunen

Kommunens hovedoppgave er å sikre innbyggerne gode levekår, utjevne sosial ulikhet og hindre utstøting fra samfunnet.

Det forebyggende og det behandlende arbeidet er to parallelle løp, der det forebyggende arbeidet er implementert i den daglige tjenesteutøvelsen og det behandlende arbeidet iverksettes ved behov.

Kommunen skal ha rutiner og prosedyrer for arbeidet implementert i sitt internkontrollsystem.

5.1.1 Barn, ungdom og oppvekst

Opplæringssektoren skal gi barn og unge faglig kunnskap og sette dem i stand til å mestre livets utfordringer alene og sammen med andre.

I dette ligger et ansvar for å hindre marginalisering og utstøting og å lære elevene respekt og toleranse i samværet med andre mennesker. Demokratisk, kulturell og sosial forståelse og deltakelse kan gi fellesskap og verdier som senere hindrer radikaliserings.

Kommunen har etablert faste samarbeidsarenaer oppfølgingstjenesten i videregående skoler som har elever fra Råde og helsesøstertjenesten og NAV i kommunen.

5.1.2 Arbeid og inkludering

En god velferdspolitik som er inkluderende og hindrer marginalisering, bygger på et inkluderende arbeids- og samfunnsniv.

Nav har tilbud om tjenester til unge under 20 år som er uten skole, arbeid eller lærlingeplass. I tillegg skal Ungdomsgaranti som innebærer at gruppen overfor skal få tilbud om arbeidsmarkedstiltak.

5.1.3 Helsesektoren

Sektoren har to hovedoppgaver i det forebyggende arbeidet- en generell forpliktelse til å sikre innbyggerne et godt helsetilbud og en spesiell forpliktelse i forhold til psykisk helsearbeid og rusarbeid.

Kommunehelsetjenesten gir et tilbud til alle innbyggere uavhengig av alder fra svangerskapsomsorg til omsorg ved livets slutt. Det er et utall av forebyggingsoppgaver som ligger i dette spennet, som frisklivstilbud, helsestasjon for eldre og samtalegrupper innen psykisk helsevern.

5.1.4 Frivillig innsats, kulturelt mangfold, tilhørighet.

Frivillig sektor er en stor samfunnsaktør. Å delta i frivillig arbeid gir tilhørighet, demokratisk læring, mening og mestring. Kommunen må stimulere til frivillig arbeid på tvers av etnisitet, kultur, kjønn og alder. Slik deltakelse kan gi verdier og normer som forebygger radikaliserings og/eller dragning mot kriminalitet.

Tiltak bør ha fokus på lavterskelaktivitet, bruk av lokale ressurser, inkludering og reduksjon av sosial ulikhet. Det tradisjonelt gode samarbeidet mellom offentlig og frivillig sektor bør styrkes gjennom kunnskap, forskning og gjennom gode og regelmessige møteplasser for dialog og medvirkning.

7.0 Prioriterte områder og tiltak

7.1 Kunnskap og kompetanse

Oppsøke og benytte kunnskap fremkommet gjennom internasjonal, nasjonal og lokal forskning om lokalt forebyggingsarbeid, radikaliseringsprosesser og helsesektorens kompetanse på feltet. Ta del i kompetansehevende tiltak i regi av statlig og regional myndighet. Benytte eksisterende og utvikle nødvendig lokalt veiledningsmaterie. SLT-koordinator i samarbeid med SLT-gruppa har ansvar for igangsetting og gjennomføring av kompetansehevende tiltak om radikaliserings og voldelig ekstremisme i arbeidet med barn og unge.

7.2 Samarbeid og koordinering

Utvikle flerfaglig, interkommunalt og tverrsektorielt samarbeid.

Støtte frivillige aktører som arbeider med forebygging.

Veiledning til foresatte

Samarbeide med politi og PST om varsling om av hjemkomst av fremmedkrigere og ivaretagelse av disse.

Kartlegge lokale aktører som bidrar eller kan bidra i det forebyggende arbeide mot radikaliserings og ekstremistisk vold og utvikle samarbeid med disse,

Inngå avtaler med spesialisthelsetjenesten, eventuelt andre kommuner om kjøp av spesialiserte tjenester og utveksling av informasjon.

7.3 Forebygge radikalisering og rekruttering gjennom internett

Internett kan fungere som en arena for å fremme ekstremistiske ideologier og hatefulle ytringer, samt til radikalisering og rekruttering. Det er behov for styrket innsats mot radikalisering og rekruttering gjennom internett, samt mer aktiv bruk av internett i selve forebyggingsarbeidet.

Dialogkonferanser med ungdom

Opplæring i å forebygge hatretorikk og å motvirke uønskede opplevelser på internett – nettvett i skolen.

8.0 Evaluering og rullering

SLT-gruppen har ansvar for å evaluere planen annen hvert år og rullere hvert 4 år, før start med arbeidet med planstrategien.

Planen skal behandles politisk av kommunestyret.

Vedtatt plan sendes Vansjø lensmannskontor.

Litteraturliste og kildehenvisninger

Justis- og beredskapsdepartementet *Handlingsplan mot radikalisering og voldelig ekstremisme*. (2014)

http://www.regjeringen.no/pages/38727244/Handlingsplan-mot-radikalisering-og-voldelig-ekstremisme_2014.pdf lest 9.9.2015

Justis- og beredskapsdepartementet *Felles trygghet – felles ansvar, handlingsplan for å forebygge radikalisering og voldelig ekstremisme»* (2010)

[Kriminalitetsforebyggede råd](http://www.krad.no/component/content/category/140-forebygging-av-radikalisering-og-voldelig-ekstremisme) <http://www.krad.no/component/content/category/140-forebygging-av-radikalisering-og-voldelig-ekstremisme>

Orkdal kommune: *Hvordan forebygge radikalisering og voldelig ekstremisme* (2015, februar)

Småland U.G(red) *Folkehelse i et norsk perspektiv*. 2014 Gyldendal akademisk, Oslo.